

COVID-19 DOĞRU VE GÜVENİLİR LABORATUVAR TANISI NASIL OLMALI?

COVID-19 tanısında en önemli görevlerden biri de Mikrobiyoloji Laboratuvarlarına düşmektedir. COVID-19'un laboratuvar tanısının doğru ve güvenilir bir şekilde yapılabilmesi için dikkat edilmesi gereken birçok nokta bulunmaktadır.

Özenle uygulanması gereken bu aşamalar; hastadan doğru bir şekilde ve doğru zamanda örnek alınması, örneğin mikrobiyoloji laboratuvarına uygun koşullarda taşınması, laboratuvarında testlerin doğru bir şekilde uygulanması ve test sonuçlarının mikrobiyoloji uzmanları tarafından doğru bir şekilde değerlendirilip yorumlanmasını içermektedir. Bu aşamaların herhangi birinde bir aksaklık yaşandığı takdirde maalesef yanlış sonuçlar alınabilmektedir. Basında ve kamuoyunda sıkça duyulan PCR yönteminin COVID-19 tanısında düşük duyarlılığa sahip olmasının sebeplerinden biri de, aslında bu aşamalarda yaşanan aksaklıklardır.

Laboratuvar tanısındaki en önemli ve sıklıkla sorun yaşanan basamaklardan biri doğru örnek alımıdır. Hastanın klinik durumuna göre alınması gereken örnek tipi değişmelidir. COVID-19 tanısında genellikle üst solunum yolundan alınan sürüntü örnekleri (burun, boğaz, nazofarengeal sürüntü) kullanılarak PCR gibi moleküler testler çalışılmaktadır. Balgam, bronkoalveolar lavaj (BAL) gibi alt solunum yolu örnekleri ise şiddetli öksürüğü olan daha ağır hastalarda önerilmektedir. Yapılan çalışmalar, virüs miktarının en yüksek BAL örneklerinde ve daha sonra sırasıyla balgam, burun sürüntüsü ve farengeal sürüntü örneklerinde bulunduğunu göstermektedir. Bu nedenle hastanın durumuna göre uygun örnek tipi seçilmelidir.

Alınan örneklerin uygun malzemelerle ve doğru yöntemlerle alınması diğer bir önemli gerekliliktir. Nazofarengeal sürüntü örneği almak için, gövdesi esnek özellikte, dakron uçlu özel eküvyonlar kullanılmalıdır. Pamuk uçlu çubuklar, PCR testlerinde yalancı negatif sonuçlar alınmasına neden olabilmektedir. Sürüntü örneği alındıktan sonra, viral taşıma besiyerine konup soğuk zincir kurallarına uyarak laboratuvara gönderilmelidir.

Mikrobiyoloji laboratuvarlarında PCR gibi moleküler yöntemlerin uygulanması, eğitimli personel ve oldukça dikkat gerektiren hassas bir yöntemdir. Sadece cihaza örneklerin koyularak sonuç alınması gibi basit algılanmamalıdır. Laboratuvar şartlarının uygun olması, gerekli kişisel koruyucu ekipmanların kullanılması gerekmekte ve test çalışılırken kontaminasyon olmamasına mutlaka dikkat edilmelidir. Bunun için çeşitli kalite kontrol süreçleri uygulanmalı ve uzman kişilerce değerlendirilmelidir. Test sonuçları konuyla ilgili eğitimi olan yetkin mikrobiyoloji uzmanları tarafından değerlendirilmeli ve sonuçlar ona göre verilmelidir.

TMC Viroloji Çalışma Grubu Sekreteri

Dr.Öğr.Üy. Aylin Altay Koçak